

ZASIŁEK PIELEGNACYJNY

Opracowanie: adw. Grzegorz Hawryłkiewicz, apl. adw. Maciej Kempa
Źródło: Biuletyn OKO nr 31, Grudzień 2009r.

Zasiłek pielęgnacyjny stanowi formę pieniężnej pomocy państwa osobom niepełnosprawnym. Jak to wynika z art. 16 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.2006.139.992) – dalej nazywanej u.ś.r., jest to świadczenie celowe, służące częściowemu pokryciu wydatków wiążących się z koniecznością zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Przesłanką prawa do zasiłku pielęgnacyjnego jest istnienie u osoby uprawnionej niepełnosprawności - w stopniu zróżnicowanym w zależności od wieku uprawnionego lub okresu, w którym niepełnosprawność powstała. Na równi zaś ze spełnieniem warunków co do niepełnosprawności ustawodawca traktuje osiągnięcie 75 lat - ukończenie tego wieku stanowi również przesłankę prawa do zasiłku pielęgnacyjnego. Inaczej, niż w przypadku pozostałych świadczeń rodzinnych, dla prawa do zasiłku pielęgnacyjnego nie ma znaczenia kryterium dochodowe. Na podstawie art. 16 ust. 2 i ust. 3 u.ś.r. zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku - za takie zaś uważa się dziecko w wieku do ukończenia 16 roku życia, legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności określonym w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującej się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełno-

sprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia,

- osobie, która ukończyła 75 lat.

Niepełnosprawność dziecka w wieku do ukończenia 16 roku życia, dla potrzeb ustalenia uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego, dokumentuje się wyłącznie orzeczeniem o niepełnosprawności, wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 1997 r. Nr 123 poz. 776; dalej jako - u.r.z.), przez powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności. W przypadku osób, które ukończyły 16 rok życia, potwierdzeniem niepełnosprawności w stopniu znacznym, czy też w stopniu umiarkowanym - w tym ostatnim przypadku również daty jej powstania - ustalanej w oparciu o przepisy u.r.z. (art. 6), jest w pierwszej instancji orzeczenie powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, w drugiej - wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności. Jednakże z mocy art. 3 pkt 21 u.ś.r. dla potrzeb ustalenia uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego, za znaczny stopień niepełnosprawności uważa się również:

- całkowitą niezdolność do pracy oraz niezdolność do samodzielnej egzystencji, orzeczoną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.jedn: Dz. U. 2004 r. Nr 39 poz. 353; dalej jako - u.e.r.),

- stałą lub długotrwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.jedn.: Dz. U. 1998 r. Nr 7 poz. 25; dalej jako - u.s.r.);

- orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidztwa.

Analogicznie, na równi z orzeczoną przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym, traktuje się całkowitą niezdolność do pracy orzeczoną na zasadach określonych w u.e.r., czy też posiadanie orzeczenia o II grupie inwalidzkiej.

Nie w każdym jednak przypadku, gdy dana osoba będzie spełniać warunki do przyznania zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenie to będzie przysługiwać. Z kręgu uprawnionych do zasiłku pielęgnacyjnego ustawodawca wyłączył osoby, które przebywają w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, np. w domu pomocy społecznej, jeżeli ich pobyt i udzielane przez tę instytucję świadczenia częściowo lub w całości finansowane są z budżetu państwa albo z Narodowego Funduszu Zdrowia.

Należy również podkreślić, że jeżeli osoba spełniająca warunki do przyznania zasiłku pielęgnacyjnego jest już uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego, to zasiłek pielęgnacyjny jej nie przysługuje (art. 16 ust. 6 u.ś.r.).

Zasiłek pielęgnacyjny jest przyznawany na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydano na czas określony, wówczas to prawo do zasiłku pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia (art. 24 ust. 4 u.ś.r.).